

et Tantiøms-, forbundet med en Art Tontine-System, bevirke, at den nuværende Slægt faar fuld Valuta for Pengene. Jeg ser ikke, hvorfor man ikke skulde gjøre dette, eller hvorfor man skal udsætte det til et saa sent Tidspunkt, at den nuværende Generation ikke vil komme til at nyde Godt deraf. Jeg tror altsaa, at den Del af Lovforslaget, der angaar Sparekassen, er ordnet paa en saadan Maade, at Kassen ikke ret egner sig for Arbeideren, og da den Præmie, som i sidste Instants vil blive giben ham, ikke er meget stor og tillige af en noget problematisk Natur, idet det er overladt til Administrationen efter et Regulativ, som vi ikke kjende, at foretage Medskrivninger deri, og da dernæst Erfaringen har vist, at Arbeiderne overhovedet ere lidet tilbøielige til at benytte saadanne Anstalter, selv om der gives betydelige Tilskud, frygter jeg for, at det vil blive forholdsvis faa Arbeidere, der ville benytte Kassen. Jeg tvivler ikke om, at det med Tiden vil kunne lykkes at faae Arbeidere til at interessere sig i en saadan Alderdomsforsørgelse; men det vil kræve en lang Tid, — det kan kræve en hel Generations Tid — og det forudsætter en Organisation fra neden, f. Ex. en Forbindelse mellem Husbond og Thyende, en Deltagelse fra Kommunens Side, fra Aktiefelskabers og private Foreningers Side osv. Hvis det lykkes, vil det, som jeg tror, tage lang Tid; men inden denne lange Tid er forløben, inden Arbeiderne ere komne saa vidt, at de have set Betydningen af Sagen og faaet praktiske Exempler paa den Nytte, den kan gjøre dem, frygter jeg meget for, at de 2 Millioner for længe siden ere absorberede, thi det er jo Alle, der have Lov til at benytte Kassen, og jeg har ikke saa god Tro til Menneſkeheden som den ærede Finantsminister, der mente, at de mere velhavende Klasser ville afholde sig fra at benytte den; jeg tror, at de ville benytte den, at de ville sige: Det er jo os, der betale de to Millioner gjennem Statterne, og vi have Ret til at tage vor Del, hvorfor skulde vi saa ikke benytte dette Godt? Noget Sagen blev ogsaa udtalt i Udvalgets Betænkning for 2 Aar siden om et Forslag, som dog angik en noget anden Ordning. Jeg frygter altsaa for, at det bliver Middelskassen, de mere velhavende Klasser, som ville benytte Kassen; for dem passe disse regelmæssige Indbetalinger, de ville sætte Pris derpaa; de ville betragte den lille Forsørgelse paa de 200 Kr. som et ultimum refugium, som et Tilskud til anden Forsørgelse. Det er Noget, man vil kunne give sine Børn, og som man kan overkomme; naar man t. Ex. sætter en lille Sum i en Sparekasse ved et Barns

Fødsel, saa voger den jo op til Noget ved det 18de Aar, der da ved at indsættes i den foreslaaede Statssparekasse maaske vil være nok til at betale den hele Forsørgelse. Sætter man altsaa nu ikke en Begrænsning, vil Virkningen blive den, at de 2 Millioner optages af nogle faa Tusinde Menneſker, og det saadanne, som høre til de mere velhavende Klasser. Saa ere for det Første de 2 Millioner borte; men der er noget Mere, som er borte med det Samme, thi hver Gang dette Spørgsmaal om Alderdomsforsørgelse kommer op i Fremtiden, vil man henvise til denne Sag som Noget, der viser, at det slet ikke kan lykkes, og saaledes kan denne store, vigtige Sag let blive skomprimeret. Deri ligger en Fare. Der forekommer mig saaledes at være meget betydelige Mangler ved den Side af dette Lovforslag, som omhandler Sparekassen, Opsamlingen af Midlerne, og jeg ser heller ikke nogensomhelst Grund til, at den skal bibeholdes. Jeg ser ikke nogensomhelst nødvendig Forbindelse mellem Opsamlingen af Midlerne og Alderdomsforsørgelsen. Det er ogsaa en temmelig løs Forbindelse, der er tilstede. Med et eneste Ord kan den hele Sag ordnes, nemlig naar man vil forandre Aldersgrændsen fra 45 Aar til 55. Det er ganske vist kun en lille Forandring, men den vil stryge $\frac{2}{3}$ af Forslaget. Naar det nemlig er saaledes, at der staar 55 Aar i Stedet for 45 som Aldersgrændse for Indtrædelsen, saa er Stats-Sparekassen ikke tvungen, saa er den kun alternativ, saa bliver det muligt, at der ved Siden af denne Organisation tillige kan bestaa en privat Organisation, som kan benytte Alderdomsforsørgelsen. Som det nu er, vil man kun kunne komme ind i Alderdomsforsørgelsen gjennem dette Apparat, denne Statssparekasse; men derved vil man odelægge alle de bestaaende Selvhjælpsanstalter o. Lign., som nu arbeide i denne Retning; de blive tilbøielig overflødiggjorte. Da man ikke kan komme ind i Kassen uden ad denne Vej, ere alle de andre Veie og Midler, der alt er tilstede, tilbøielig overflødiggjorte, og derved spækkes det private Initiativ, som nu er tilstede. Heller ikke anser jeg den Samling af enorme Pengemidler for heldig, som vilde komme frem, hvis Forslaget lykkes, denne Opsamling af Millioner med Rente og Rentes Rente i Kjøbenhavn. Det er et Spørgsmaal, om en saadan Centralisation paa eet Sted vilde være ønskelig, og det er Hundreder af Millioner, som der bliver Tale om, hvis Sagen lykkes i en saadan Udstrækning, at den faar nogen social Betydning. Allerede Anbringelsen af disse Pengemidler vilde volde Banfælgeligheder. Ogsaa af finantsielle